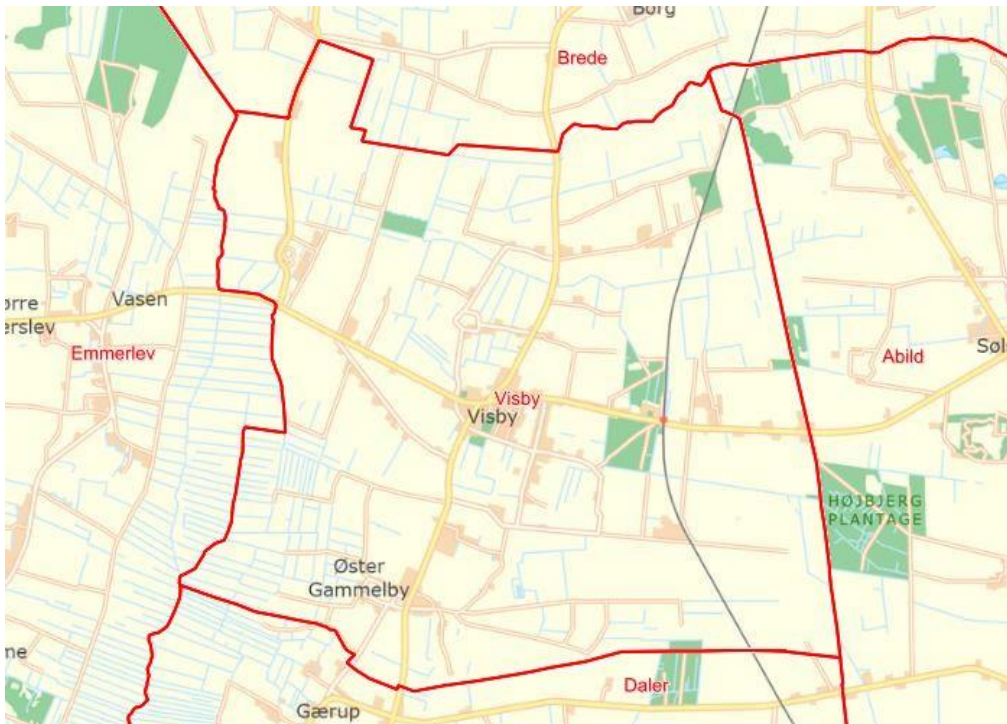

Lokal udviklingsplan Visby

Udviklingsplan 2023-2024

november 2023

Indholdsfortegnelse

Forord	3
Organisering af arbejdet med realisering af udviklingsplanen.....	4
Projektgrupper nedsat i Udviklingsplan 2022	5
Multipladsen – et aktivt og uformelt mødested – forventes afsluttet ultimo 2023	5
Trafiksikkerhed for gående og cyklister – afsluttet	6
Visby gamle skole som Børnehus og foreningshus - standby.....	7
Modtagelse og integration af tilflyttere - danske og udenlandske - afsluttet	8
Projektgrupper i Udviklingsplan 2022-2023	8
Bikestation – cykelreparationsstation – afsluttet	8
Bytorv ved Min Købmand - fortsætter	9
Trosalta – fortsætter	9
Seniorboliger - fortsætter.....	10
Projektgrupper i Udviklingsplan 2023-2024.....	11
Byfest 2024 - ny	11
Aktiviteter på æ multiplads – ny	12
Andre tværgående aktiviteter for fællesskabet i Visby.....	13
Visbys befolkningsudvikling.....	15

Arbejdet med etablering af "æ multiplads"
indbragte Visby hæderen som
Årets Forening i Tønder Kommune

Forord

Vi fortsætter rejsen

I marts 2022 udkom den første lokale udviklingsplan for Visby og i november 2022 den første opfølgning. For at sikre, at udviklingsplanen bliver et reelt og dynamisk grundlag for udvikling af vores lokalsamfund, har vi har fastsat en cyklus, hvor vi hvert efterår vil følge op på og justere udviklingsplanen på et borgermøde. På Lokalrådets generalforsamling i marts måned vil der tilsvarende hvert år blive gjort status for arbejdet.

Denne version af udviklingsplanen er baseret på et borgermøde afholdt i september 2023 og fokuserer på de tidligere igangsatte og nye initiativer.

Indsatser fra udviklingsplan 2022:

- Multipladsen – et aktivt og uformelt mødested
- Visby Skole – Børnehus og foreningshus
- Trafiksikkerhed
- Modtagelse af tilflyttere

Indsatser fra udviklingsplan 2022-2023

- Bike-reparationsstation ved Min Købmand
- Bytorv ved Min Købmand
- Trosalta – huset i Visby Park
- Seniorboliger

Nye indsatser i udviklingsplan 2023-2024

- Visby Byfest 2024
- Aktiviteter på æ multiplads

Du kan finde information om den forudgående proces og de mange input til udviklingsplanen på hjemmesiden visbynet.dk i de tidligere udarbejdede dokumenter:

- [Lokal Udviklingsplan – Del 1, Udviklingsplan 2022, marts 2022](#)
- [Lokal Udviklingsplan – Del 2, Procesbeskrivelse og idékatalog](#)
- [Lokal Udviklingsplan 2022-2023](#)

Trille G. Jacobsen, forperson

Visby Lokalråd

november 2023

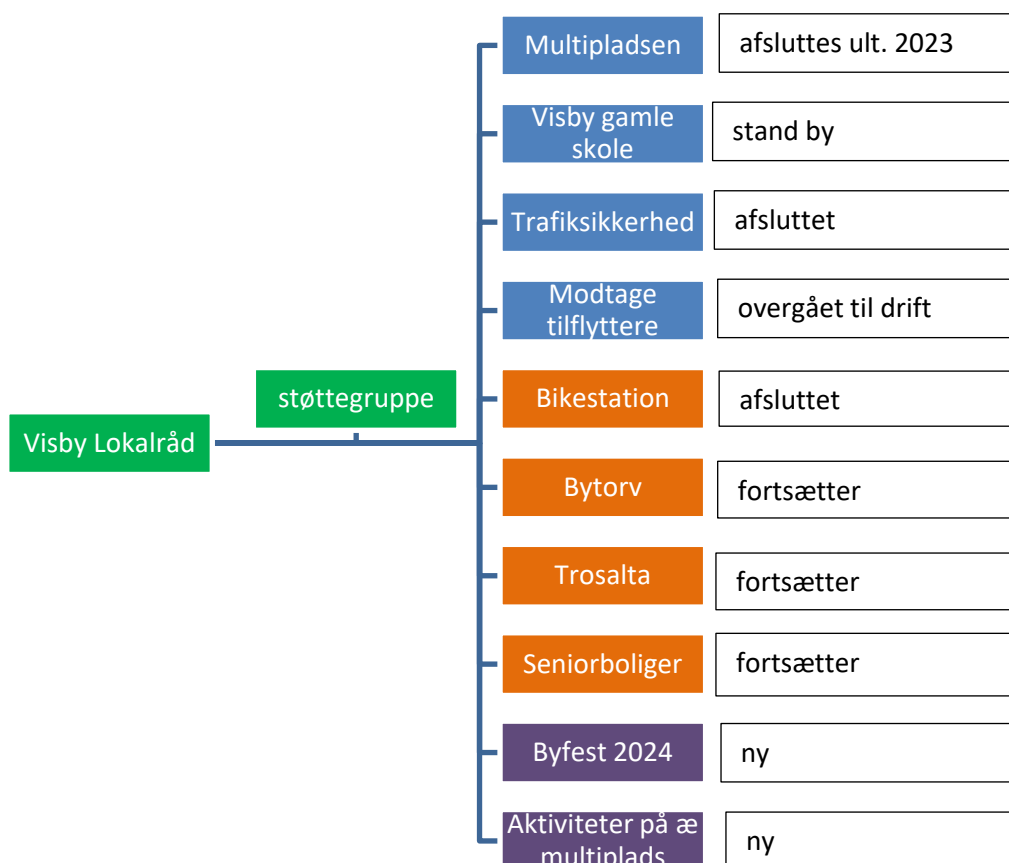

Organisering af arbejdet med realisering af udviklingsplanen

Vi har nedsat en række selvstyrende projektgrupper, som arbejder med realisering af de opgaver, der er beskrevet og prioriteret i udviklingsplanen.

Projektgrupperne er det centrale omdrejningspunkt for realisering af udviklingsplanen. De skal have råderum og handlerum, men samtidigt skal både deres og Lokalrådets arbejde have legitimitet blandt lokalområdets indbyggere. Derfor er grupperne nedsat på borgermøder, hvor de også redegør for arbejdet. Dog er det Byfestudvalget, der selvstændigt arbejder videre med input fra dette års borgermøde.

Visby Lokalråd koordinerer det overordnede arbejde med udviklingsplanen, og en lille støttegruppe står til rådighed med bistand til projektgrupperne. Alle projektgrupper har en kontaktperson i Lokalrådet.

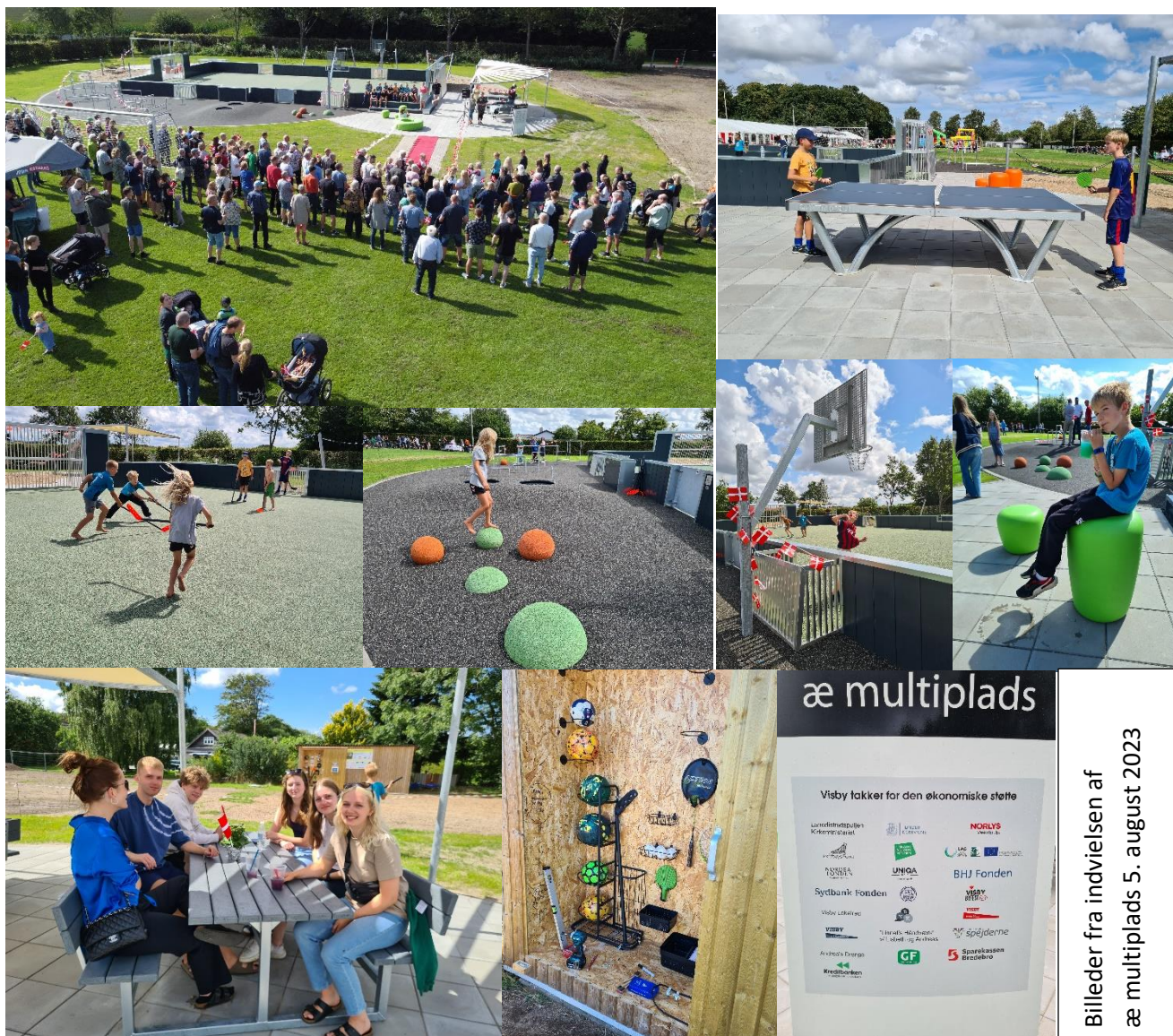
Projektgrupper nedsat i Udviklingsplan 2022

Multipladsen – et aktivt og uformelt mødested – forventes afsluttet ultimo 2023

Æ multiplads er etableret som planlagt og indviet i forbindelse med Visby Byfest 5. august 2023. Vi er særdeles glade for vores nye plads, og siden åbningen er den blevet benyttet af både byen og gæster udefra. Find flere informationer om multipladsens tilblivelse på visbynet.dk, skriv "multiplads" i søgefeltet.

Opgaver til udgangen af 2023

- Opfølgning på godkendelse af regnskaber tilsendt hhv. Landdistriktpuljen og LAG Haderslev-Tønder mhp. udbetaling af restbeløb fra bevillinger
- opsætning af lysmast
- afklaring om skiltning til Sportspladsen og æ multiplads, adgang fra Krovej og eventuel etablering af fliseegang

Billeder fra indvielsen af æ multiplads 5. august 2023

Trafiksikkerhed for gående og cyklister – afsluttet

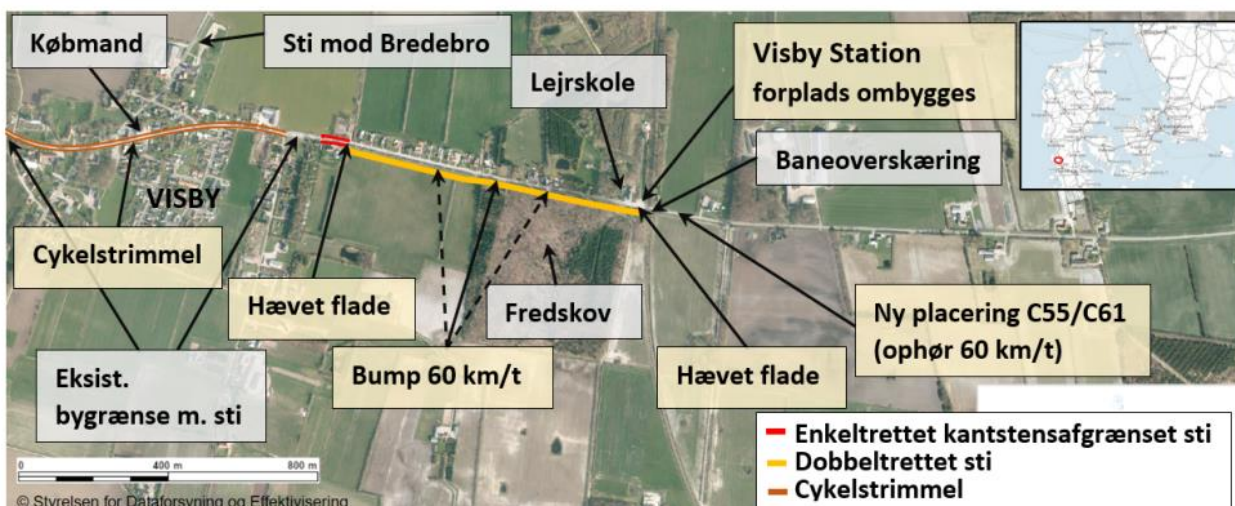
Projektgruppen har afholdt et møde med besigtigelse af kritiske trafiksikkerhedsmæssige forhold med repræsentanter fra Tønder Kommune. Herudover har gruppen med skriftlige henvendelser til kommunen fulgt op på ønsket om etablering af cykelsti mellem byskiltet og Visby Station.

Tønder Kommune har primo 2023 afsat midler af den lokale trafiksikkerhedspulje til etablering af fartdæmpning eller sikkerhedsfelt ud for Min Købmand. Cykelstiprojektet er tre år i træk uden held blevet indstillet til den statslige cykelstipulje. Tønder Kommune har nu besluttet selv at finansiere en helhedsløsning med cykelsti og opmærksomhedsfelt i 2023 og 2024. Projektet er beskrevet i forvaltningens bilag til den politiske behandling: [Vi vil cykle til toget](#)

Kommunens projekt imødekommer de væsentligste ønsker fra trafiksikkerhedsgruppen, som derfor nedlægges.

Opgaver det kommende år udføres af Lokalrådet

- samarbejde med Tønder Kommune om information om cykelstiprojekt, indvielse o.a.

Figur 1 Projekttiltag er vist med hhv. rød og gul signatur samt gule tekstbokse

Tidsplan

Forventet tidsplan for projektet.

	Jan. 2023	Apr. 2023	Jul. 2023	Okt. 2023	Jan. 2024	Apr. 2024	Jul. 2024	Okt. 2024	Jan. 2025	Apr. 2025	Jul. 2025	Okt. 2025
Politisk behandling												
Projektering												
VVM og fredskov												
Trafiksikkerhedsrevision												
Udbud												
Udførelse												
Aflevering												
Åbningsarrangement												
Spørgeskemaundersøgelse												
Afrapportering												
Tællinger												
Passagertællinger Visby Station												
Forsøg med bump/hævede flader med VD												

Eksempler på borgerinitierede fartdæmpende foranstaltninger i Visby:

Visby gamle skole som Børnehus og foreningshus - standby

Projektgruppen er sat på standby, efter at den i 2022 opnåede følgende resultater:

- Tønder Kommune har udarbejdet og prioriteret et anlægsprojekt, hvor gymnastiksalen nedrives, og der bygges nye lokaler i stedet
- Tønder Kommune har udarbejdet et anlægsprojekt, hvor der indrettes nye lokaler til Visby Spejderne oven over Brandstationen, så Visby Børnehus kan samle institutionen i hovedbygningen. Spejderne får endvidere et nyt depot.
- Alle foreningsaktiviteter i Visby gamle skole kan opretholdes

Tønder Kommune har siden ultimo 2021 arbejdet med udarbejdelse af en Dagtilbudsanalyse, der skal udgøre en del af grundlaget for renovering og anlægsprojekter på dagtilbudsområdet. Dagtilbudsanalysen er offentliggjort på pressemøde medio 2023, men projektgruppen er ikke bekendt eventuel opfølgning. Tønder Kommune har ikke afsat midler til anlægsprojektet i Visby i budget 2024 og overslagsårene.

Opgaver det kommende år

- opmærksomhed på behovet for bygningsrenoveringer i Visby gamle skole og Visby Børnehus, så aktiviteterne kan opretholdes
- opfølgning på sagen i forbindelse med Tønder Kommunes budgetlægninger og behandlinger af Dagtilbudsanalysen og en kommende Strukturanalyse

Modtagelse og integration af tilflyttere - danske og udenlandske – afsluttet

Projektgruppen har fortsat de igangsatte aktiviteter med gadeambassadører, udlevering af velkomstfolder og gave til tilflyttere og afholdelse af månedlig udendørs fredagshygge. Aktiviteterne er gået ind i en driftsfase, så gruppen ophører som projektgruppe.

Seneste fredagshygge blev afholdt på æ multiplads, og det reducerede deltagernes gennemsnitsalder betragteligt.

Projektgrupper i Udviklingsplan 2022-2023

Bikestation - cykelreparationsstation - afsluttet

Bikestationen blev opsat på rekordtid og indviet med cykeltur og grillpølser i april 2023. Visby Cykelklub står for vedligeholdelse, når serviceaftalen med Destination Sønderjylland ophører.

Bytorv ved Min Købmand - fortsætter

Projektgruppen har opsat tre store blomsterkrukker langs fortovet ved Min Købmand med tilskud fra Sparekassen Bredebro.

Gruppen har i en periode været tilbageholdende med nye initiativer, da der med etableringen af æ multi-plads er kommet endnu et udendørs mødested. Der er imidlertid forskellige målgrupper for mødestederne, idet Bytorvet primært skal imødekomme forbigående og kunder med kort ophold i forbindelse med indkøb.

Projektgruppens arbejde skal koordineres med Tønder Kommunes kommende planer om markering af området ved Min Købmand som "byens centrum" og "opmærksomhedsfelt".

Opgaver det kommende år

- såning af vilde blomster i bagerste del af området
- udformning, finansiering og opsætning af informationsskilt
- koordination med Tønder Kommune om udvikling af området som "Visbys centrum"

Trosalta - fortsætter

Projektgruppen afventer svar på en henvendelse til Tønder Kommune.

Projektbeskrivelsen er uændret:

Trosalta er det lille hus i Pastor Møllers Have – i nyere tid kendt som Visby Park. Trosalta er opført af Pastor Niels Møller og anvendt som bolig for ham og hustruen Christine, da han fratrådte hvervet som præst i 1922. Huset og haven blev testamenteret til den lokale myndighed Visby Sogneråd, senere Bredebro og nu Tønder Kommune, og på den betingelse, at området skal være til glæde for offentligheden.

Trosalta er nødtørftigt vedligeholdt udvendigt, men kan og bør blive en lille perle i den gamle have, hvilket forudsætter både indvendig og udvendig renovering.

Huset skal have en eller flere funktioner, som eksempelvis madpakkehus, små og enkle bryllupsreceptioner, vand-kedel-kogeplade til sheltergæster, bogbytning, pop-up-udstillinger, informationstavler om Parkens og Visbys historie el. a. Adgang til huset, til strøm og til vand skal "automatiseres", så det ikke kræver dagligt opsyn, og huset skal være nemt og billigt at vedligeholde.

Et stort projekt, som forudsætter ekstern finansiering og godkendelse af Tønder Kommune.

Opgaver det kommende år

- Aftale med Tønder Kommune om renovering og fremtidig anvendelse af huset
- Udkast til projektbeskrivelse
- Udarbejdelse af opgave- og tidsplan
- Kontakt til mulige samarbejdspartnere og finansieringskilder
- Udarbejdelse af detaljeret projektbeskrivelse
- Udarbejdelse af finansieringsplan

Seniorboliger - fortsætter

Projektgruppen afventer Tønder Kommunes udarbejdelse af nyt lokalplanforslag.

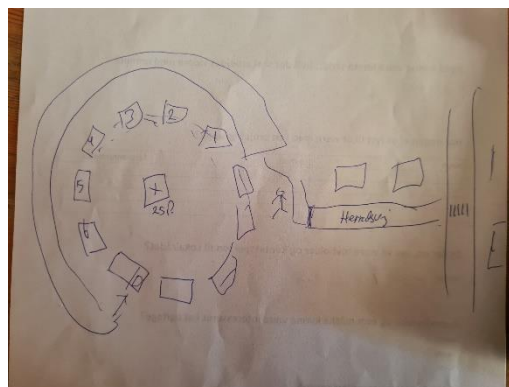
Lokalrådet afgav høringsvar til det første lokalplanforslag primo 2022, men på grund af udfordringer med vandstanden i området har kommunen skullet gennemføre yderligere undersøgelser, og forsinkelsen betyder, at der skal sendes nyt lokalplanforslag i høring.

Projektbeskrivelsen er uændret:

Vi vil gerne sikre Visbys fortsatte eksistens ved at øge tilflytningen og reducere fraflytningen. Det forudsætter blandt andet, at der er relevante boliger til rådighed. Der er få huse til salg og ingen egnede byggegrunde.

Tønder Kommune har primo 2022 udarbejdet lokalplanforslag til etablering af nyt boligområde mellem Rantzausvej og K. L. Knudsensvej og samtidigt godkendt byggemodning af de første fire grunde. Forslaget imødekommer et lokalt ønske om at udstykke store grunde til børnefamilier, der gerne vil have meget plads både ude og inde. Aktuelt er der ingen efterspørgsel fra tilflyttere, men da processen fra mark til bygge-modnet grund er uendelig lang, skal byen være klar til at imødekomme behovet, når det opstår. Forslaget har været i høring, men sagsbehandlingen ligger øjensynligt stille på grund af problemer med høj grundvandstand i den sydlige del af området, hvor de første grunde var påtænkt udstykket. Det skal afklares, om man i stedet kan starte med udstykning af grunde i den midterste og nordlige del af området.

En del ældre mennesker i Visby bor alene i for store huse. Der er lokalt udtrykt ønske om etablering af seniorboliger, så denne gruppe borgere kan få mere passende boliger uden at skulle flytte fra byen. Dette vil samtidigt frigive huse, som er egnede til børnefamilier, og som er billigere at erhverve end nybyggeri.

Opgaver det kommende år

- Kontakt til Tønder Kommune om godkendelse af lokalplan og opførelse af seniorboliger
- Afklare interessen og behovet for seniorboliger i Visby
- Etablere samarbejde med mulig byherre

Projektgrupper i Udviklingsplan 2023-2024

Byfest 2024 - ny

Den årlige byfest i Visby har i mange år været et samlingspunkt, hvor unge og gamle, nuværende indbyggere og fraflyttede mødes. Byfesten arrangeres af en gruppe med repræsentation fra flere foreninger: Visby Frivillige Brandværn, Visby Idrætsforening og KFUM-spejderne i Visby.

Byfestgruppen vurderer, at der er brug for nytænkning af byfesten. Tanken er blandt andet, at flere familier skal opholde sig på pladsen hele lørdagen, og at der er aktiviteter, der i højere grad er målrettet unge mennesker. Samtidigt skal arbejdsbyrden fordeles bedre.

Opgaver det kommende år

- udarbejdelse af nyt koncept for byfesten. Opgaven varetages af byfestudvalget.

Aktiviteter på æ multiplads - ny

Vores nye multiplads bliver brugt af børn og voksne i alle aldre.

Vi vil gerne understøtte, at brugerne har kendskab til og er trygge ved at benytte alle pladsens muligheder, dvs. eksempelvis også basket, volley og parkour. Måske er der unge og voksne i Visby, der kan stå for sådanne aktiviteter, måske skal der hentes instruktører udefra.

Vi kan se, at børn aftaler at mødes på æ multiplads, og tilflyttergruppen har en enkelt gang afholdt fredags-hygge på pladsen. Fællesskaberne vil kunne styrkes yderligere med invitationer til fælles arrangementer, kampe, stævner m.m.

Opgaver det kommende år

- aktivere flere unge og voksne i tilrettelæggelse af aktiviteter på æ multiplads
- afholde aktiviteter med brug af pladsens mange muligheder
- afholde aktivitets- og pizzasammenkomster for børn

Andre tværgående aktiviteter for fællesskabet i Visby

I den Lokale Udviklingsplan har vi beskrevet de initiativer, der er drøftet og prioriteret på borgermøder i Visby i 2021, 2022 og 2023.

Derudover bliver Lokalrådet løbende involveret i andre initiativer, hvor nogen efterspørger Lokalrådets deltagelse eller tilkendegivelse. Eller Lokalrådet tager på eget initiativ en aktivitet eller et emne op.

I år har det blandt andet drejet sig om:

- **Afholdelse af informationsmøde om vindmølleprojekt i Møllerup Enge**

Lokalrådet stod for den praktiske tilrettelæggelse af informationsmøde arrangeret af NRGi og Nordic Energy Advice om det vindmølleprojekt, der er under sagsbehandling i Tønder Kommune. Der er nedsat en følgegruppe med repræsentation fra Borg og Visby.

- **Grillrist på shelterplads i Visby Park**

På forårets arbejdsdag i Visby Park blev der monteret en stor, drejbar grillrist over bålstedet på shelterpladsen. Shelterpladsen drives af KFUM-spejderne i Visby og Lokalrådet, som deles om udgifter og indtægter. Anskaffelser finansieres hovedsageligt gennem donationer fra fonde og puljer.

- **Søen ved Trosalta i Pastor Møllers Have**

Søen ved Trosalta er utæt og ser forfærdelig ud. Vi har søgt og fået penge fra Fonden for Andelskasserne i område Syd til montering af ny dug i bunden af søen.

Lokalrådet arrangerer halvårlige arbejdsdage i Visby Park.

- **Affaldsindsamling**

Visby deltog traditionen tro i den årlige affaldsindsamling arrangeret af Danmarks Naturfredningsforening. Efter affaldsindsamlingen hyggede vi os med grillpølser i den gamle skolegård.

- **Korkoncert på Trøjborg Ruin**

Lokalrådet og Trøjborg Hovedgård inviterede sammen til tapas og koncert med Løgumkloster Vokalensemble på Trøjborg Ruin. Arrangementet blev gennemført med økonomisk støtte fra Kulturelt Forum.

- **Fællesspisning -grillaften og Mortensaftene**

Fællesspisning med grillmad i Visby Forsamlingshus. Arne er Visbys grillmester, her med hjælp fra Leif.

Mortensaften ligeledes fællesspisning i Visby med and og tilbehør.

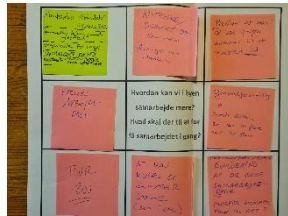
- **Borgermøde med brunch**

For første gang blev borgermødet om lokal udviklingsplan afholdt en søndag formiddag for at give småbørnsfamilier mulighed for deltagelse. Deltagerantallet var det hidtil laveste (for de voksne vedkommende, men rekord for børn), hvilket både kan skyldes tidspunktet, og at folk er lidt projekt-trætte.

- **Fællesmøde for foreninger, institutioner og virksomheder i Visby**

Forud for Borgermødet inviterede Lokalrådet repræsentanter for alle foreninger, klubber, institutioner og virksomheder til møde om Visby og lokalrådets udvikling.

Landdistriktskoordinator Karin Kjærgaard Lorenzen var facilitator for mødet. Vi afprøver på deltageres forslag en model med kvartalsmøder for at informere, koordinere og eventuelt samarbejde om aktiviteter. Første møde er afholdt og næste møde afholdes i februar.

Derudover har medlemmer af Lokalrådet det seneste år deltaget i møder arrangeret af Tønder Kommune:

- Dialogmøde mellem Lokalrådene og Tønder Kommune, 22. nov. 2022
- Afslutningsseminar om Klimaplan for Tønder Kommune, 14. dec. 2022
- Varmemøde, 29. marts 2023
- Oplæg på møde om fundraising arrangeret af Tønder Kommune, 20. april 2023
- Landdistriktskonference, 10. maj 2023
- Møde om fritidsfaciliteter i Tønder Kommune, 17. maj 2023
- Kursus om Rekruttering af frivillige, 13. sep. 2023
- Frivillig Fredag i Tønder Kommune, 29. sep. 2023
- Dialogmøde med Teknik- og Miljøudvalget og Klima- Vækst- og Udviklingsudvalget 24. okt. 2023

Andre aktiviteter med repræsentation fra Lokalrådet:

- LAG Haderslev-Tønder Præsentation af strategi, 7. nov. 2022
- Oplæg på Landdistriktskonference i Slagelse Kommune, 23. nov. 2022
- Landdistrikternes Fællesråd - Landsbynetværk på Teams, 31. maj 2023
- Stiftende generalforsamling i foreningen Bæredygtig Fremtid i Tønder Kommune 25. okt. 2023

Visbys befolkningsudvikling

Udviklingsplanens væsentligste formål er at forbedre rammerne for dagliglivet i Visby. Dernæst at gøre lokalområdet attraktivt for besøgende og potentielle tilflyttere. Om det sidste formål indfries vil afspejles i udviklingen i befolkningstallet og flyttemønsteret.

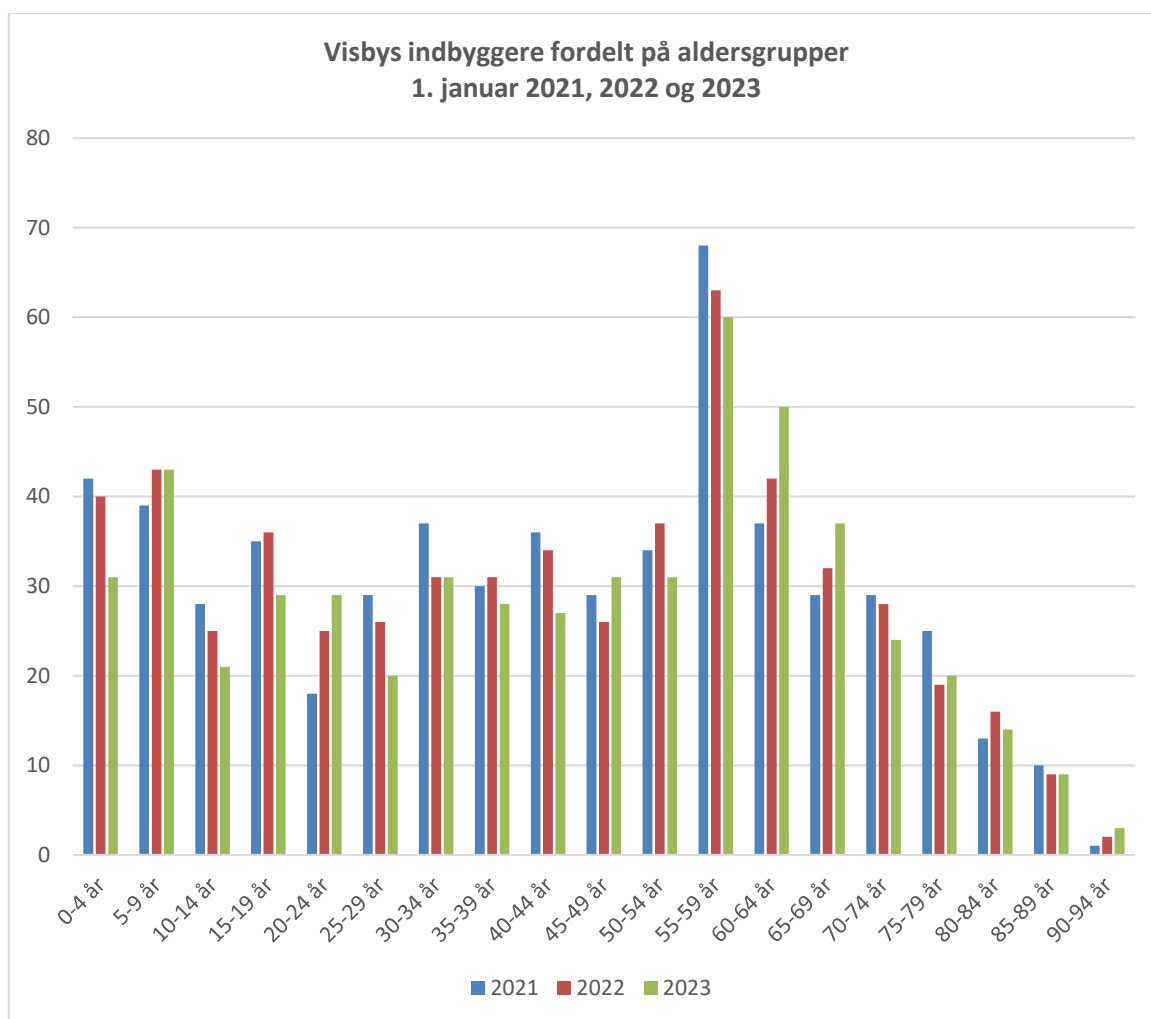
Befolkningstallet har været forholdsvis stabilt de seneste år, men i løbet af 2022 er antallet af indbyggere faldet fra 565 til 538.

Indbyggere opgjort på aldersgrupper i 5-års intervaller

Datakilde: Danmarks Statistik

Der er store forskudninger mellem antallet af personer på årgangene, fordi det samlede antal indbyggere er så lavt. Således er antallet af 5-9 årige det højeste i de seneste ti år, medens antallet af 10-14 årige er det laveste. Det er en af forklaringerne på, at der nogle år er børn nok til et fodboldhold og andre år ikke.

Personer mellem 55 og 64 år udgør en forholdsvis stor del af befolkningen.

Bevægelser i befolkningssammensætningen

Datakilde: Danmarks Statistik

Nedgangen i indbyggertallet det seneste år har primært følgende årsager:

- der er født få børn i 2022
- væsentligt flere er flyttet fra end til Visby

Antallet af tilflyttere fra udlandet er steget, så nettoindvandringen er positiv. En tendens som synes at fortsætte i indeværende år, når vi ser, hvilke nationaliteter, der køber huse i Visby.

9042 Visby Sogn	Befolkningens udvikling efter sogn, bevægelser og tid							
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Befolkningen ultimo forrige år	603	598	576	575	571	565	569	565
Levendefødte	9	11	6	8	5	3	10	2
Døde	4	6	3	6	5	4	4	4
Fødselsoverskud	5	5	3	2	0	-1	6	-2
Tilflyttede	64	40	35	44	43	47	42	47
Fraflyttede	73	51	40	53	50	42	60	82
Nettoflyttede	-9	-11	-5	-9	-7	5	-18	-35
Indvandrede i alt	3	6	3	4	4	2	13	17
Indvandret i indeværende år	3	5	3	4	4	2	13	17
Indvandret før indeværende år	0	1	0	0	0	0	0	0
Udvandrede i alt	3	4	3	1	3	2	5	7
Udvandret i indeværende år	2	4	2	1	3	2	4	1
Udvandret før indeværende år	1	0	1	0	0	0	1	6
Nettoindvandrede	0	2	0	3	1	0	8	10
Korrektioner	-1	-18	1	0	0	0	0	0
Befolkningstilvækst	-5	-22	-1	-4	-6	4	-4	-27
Befolkningen ultimo indeværende år	598	576	575	571	565	569	565	538